

MÈTODES NUMÈRICS II
EXAMEN PARCIAL. 9 d'abril de 2021

Exercici 1 (relacionat amb la pràctica 1, 1.5 punts)

Heu d'imitar el que fa el vostre programa en un cas molt senzill.

Es considera el PVF

$$\begin{aligned}y''(x) + 6y'(x) - 50y(x) &= 100x \quad \forall x \in [0, 1], \\y(0) &= 1, \\y(1) &= 1.\end{aligned}$$

Es discretitza el problema usant diferències centrades de segon ordre per a $y'(x)$ i $y''(x)$, amb pas de discretització $h = 0.2$.

- (a) Escriviu explícitament el sistema lineal que cal resoldre.
- (b) Prenent com a aproximació inicial el vector amb totes les components nul·les, feu tres iterats del mètode de Jacobi. Calculeu la $\| \cdot \|_{\infty}$ de la matriu d'iteració de Jacobi.
- (c) Prenent com a aproximació inicial el vector amb totes les components nul·les, feu dos iterats del mètode de Gauss-Seidel.

Exercici 2 (tema 1, 4 punts)

Es considera el sistema lineal real 3×3 , $Ax = b$, amb $b = (1, 2, 3)^T$ i

$$A = \begin{pmatrix} 1 & c & 0 \\ 0 & 1 & c \\ c & 0 & 1 \end{pmatrix},$$

on $c \in \mathbb{R}$, $c \neq -1$, és un paràmetre. Es vol estudiar l'ús dels mètodes iteratius habituals (Jacobi, Gauss-Seidel i SOR) en aquest cas.

- (a) Sigui B_J la matriu d'iteració del mètode de Jacobi. Calculeu, en funció de c , els seus valors propis ($\text{Spec}(B_J)$) i el seu radi espectral ($\rho(B_J)$). Per quins valors de c és convergent el mètode de Jacobi?
- (b) En el cas concret $c = -0.5$, si es comença amb l'aproximació inicial $x^{(0)} = (0, 0, 0)^T$, feu una previsió de les iteracions k que caldria fer del mètode de Jacobi per tal que s'obtingui $\|x^{(k)} - x\|_{\infty} < 10^{-9}$, on x és la solució del sistema.
- (c) Sigui B_1 la matriu d'iteració del mètode de Gauss-Seidel. Calculeu $\text{Spec}(B_1)$ i $\rho(B_1)$, en funció de c . Per quins valors de c és convergent el mètode de Gauss-Seidel? Per als valors de c tals que tant Jacobi com Gauss-Seidel són convergents, quin ho farà més ràpidament?

- (d) Es considera finalment el mètode SOR. Trobeu la matriu d'iteració B_ω , així com el seu polinomi característic (els dos depenen de ω i de c). Seguidament, es considera el cas concret $c = -0.5$ i es vol estudiar la convergència quan $\omega \approx 1$. Vegeu que, tant si ω és lleugerament inferior a 1 com si ω és lleugerament superior a 1, es verifica $\rho(B_\omega) > \rho(B_1)$ (per tant, SOR no millora la convergència de Gauss-Seidel, almenys a prop de $\omega = 1$).

Indicació. Per a l'última part, deduiu que, en un entorn de $\omega = 1$, els tres valors propis de B_ω són simples: $\lambda_i = \lambda_i(\omega)$; després, calculeu $\lambda'_i(1)$, per tal conèixer el comportament de les gràfiques de $\lambda_i(\omega)$ quan $\omega \approx 1$.

Exercici 3 (tema 2, 4.5 punts)

Sigui $A = (a_{ij})_{1 \leq i, j \leq 10}$, real, simètrica i verificant

$$a_{ii} = 1 + 2i, \quad |a_{ij}| \leq 1/8, \quad \forall i, \quad \forall j \neq i.$$

Per a cada $i \in \{1, 2, \dots, 10\}$, sigui $D_i(A)$ el disc de Gerschgorin associat a la fila i de la matriu A . Observeu que no es pot assegurar que siguin disjunts. També, per a cada $i \in \{1, 2, \dots, 10\}$ i cada $\alpha > 0$, sigui $S_{i,\alpha} = (s_{kj})$ la matriu 10×10 que difereix de la identitat només en l'element s_{ii} , el qual val α .

- Per a cada i , es fa la similaritat $B = S_{i,\alpha} A S_{i,\alpha}^{-1}$ amb $\alpha = 0.2$. És el disc $D_i(B)$ disjunt de la resta de discs $D_j(B)$?
- Useu (a) per a separar els 10 valors propis de A ; o sigui, doneu 10 subconjunts del pla complex, tals que cadascun contingui exactament un valor propi de A .
- S'aplica el mètode de la potència a la matriu A per a trobar el seu valor propi dominant i un vector propi associat. Fiteu, inferiorment i superiorment, la raó asimptòtica de convergència.
- S'aplica el mètode de Jacobi clàssic a la matriu A per a trobar tots els seus valors propis i una base de vectors propis. Trobeu una fita superior del nombre de similaritats que cal fer per tal d'obtenir una matriu tal que la norma 2 del vector format amb tots els elements no diagonals sigui menor que 10^{-6} .
- Es repeteix (a) amb $\alpha > 0$ arbitrari. Trobeu l'interval de valors de α per als quals es pot assegurar que el disc $D_i(B)$ és disjunt de la resta de discs $D_j(B)$.

Nota. Aquest interval ha de contenir el valor $\alpha = 0.2$ usat en els dos primers apartats.

Solució Exercici 1: Parcial Mètodes Numèrics II

Rubén Bautista Ballester

Abril 2021

Hem de resoldre el problema de valors a la frontera

$$y''(x) + 6y'(x) - 50y(x) = 100x \quad \forall x \in [0, 1], \quad (1)$$

amb condicions $y(0) = 1, y(1) = 1$.

Primer ho posem en la forma donada a l'enunciat de l'exercici, amb el coeficient de $y''(x)$ igual a -1 :

$$-y''(x) - 6y'(x) + 50y(x) = -100x \quad (2)$$

d'on s'obté:

$$p(x) = -6, q(x) = 50 > 0, r(x) = -100x \quad (3)$$

Com $a = 0, b = 1$ amb pas $h = 0.2$ llavors $n = 4$ (punts interiors) amb $x_i = i \cdot h$. A més a més, com p i q són constants, deduïm:

$$\begin{aligned} b_1 = b_2 = b_3 = b_4 &= 1 + \frac{h^2}{2}q(x_i) = 1 + \frac{0.2^2}{2} \cdot 50 = 2, \\ a_1 = a_2 = a_3 = a_4 &= -\frac{1}{2} \left(1 + \frac{h}{2}p(x_i) \right) = -\frac{1}{2} \left(1 + \frac{0.2}{2} \cdot (-6) \right) = -0.2, \\ c_1 = c_2 = c_3 = c_4 &= -\frac{1}{2} \left(1 - \frac{h}{2}p(x_i) \right) = -\frac{1}{2} \left(1 - \frac{0.2}{2} \cdot (-6) \right) = -0.8. \end{aligned} \quad (4)$$

D'altra banda, aplicant les formules obtenim:

$$\begin{aligned} r &= \frac{h^2}{2} \left(r(x_1) - \frac{2a_1\alpha}{h^2}, r(x_2), r(x_3), r(x_4) - \frac{2c_n\beta}{h^2} \right) \\ &= \frac{0.2^2}{2} \left(-100 \cdot 0.2 - \frac{2 \cdot (-0.2)}{0.2^2}, -100 \cdot 0.4, -100 \cdot 0.6, -100 \cdot 0.8 - \frac{2 \cdot (-0.8)}{0.2^2} \right) \\ &= (-0.2, -0.8, -1.2, -0.8) \end{aligned} \quad (5)$$

Per tant, el sistema a resoldre és $Au = r$ on

$$A = \begin{bmatrix} 2 & -0.8 & 0 & 0 \\ -0.2 & 2 & -0.8 & 0 \\ 0 & -0.2 & 2 & -0.8 \\ 0 & 0 & -0.2 & 2 \end{bmatrix} \quad (6)$$

D'altra banda, volem calcular $\|B_j\|_\infty$. Sabem que

$$\begin{aligned} B_j &= -D^{-1}(L + U) \\ &= -\frac{1}{2}I(L + U) \\ &= -\frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & -0.8 & 0 & 0 \\ -0.2 & 0 & -0.8 & 0 \\ 0 & -0.2 & 0 & -0.8 \\ 0 & 0 & -0.2 & 0 \end{bmatrix}, \end{aligned} \quad (7)$$

i per tant:

$$\|B_j\|_\infty = \frac{1}{2} \cdot \max(0.8, 0.2 + 0.8, 0.2) = \frac{1}{2}. \quad (8)$$

Finalment, aplicant les fòrmules de Jacobi i de Gauss Seidel de teoria (o aplicant el exercici del laboratori) obtenim:

- Mètode de Jacobi:
 1. $(-0.1, -0.4, -0.6, -0.4)$,
 2. $(-0.26, -0.65, -0.8, -0.46)$,
 3. $(-0.36, -0.746, -0.849, -0.48)$.
- Mètode de Gauss-Seidel:
 1. $(-0.1, -0.41, -0.641, -0.4641)$,
 2. $(-0.264, -0.6828, -0.85392, -0.485392)$.

② $Ax=b$, 3×3 , $A = \begin{pmatrix} 1 & c & 0 \\ 0 & 1 & c \\ c & 0 & 1 \end{pmatrix}$, $c \in \mathbb{R}$, $c \neq -1$, $b = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}$

a) Jacobi

$A = D + L + U$, $D = I$

$B_J = -D^{-1}(L+U) = -(L+U) = \begin{pmatrix} 0 & -c & 0 \\ 0 & 0 & -c \\ -c & 0 & 0 \end{pmatrix} \Rightarrow$ pol. caracter. $p(\lambda) = (-\lambda)^3 - c^3 = -\lambda^3 - c^3$

Vap's?

$p(\lambda) = 0 \Leftrightarrow \lambda^3 + c^3 = 0$. Anel "a vista": $\lambda = -c$.

$\begin{array}{r} 1 \ 0 \ 0 \ c^3 \\ -c \ -c \ c^2 \ -c^3 \\ \hline 1 - c \ c^2 \ 0 \end{array} \quad \lambda^2 - c\lambda + c^2 = 0 \Rightarrow \lambda = \frac{c \pm \sqrt{c^2 - 4c^2}}{2} = c \frac{1 \pm \sqrt{3}i}{2}$

$\Rightarrow \text{Spec}(B_J) = \left\{ -c, c \frac{1 \pm \sqrt{3}i}{2} \right\}$

Els 3 vap's tenen mòdul $|c|$ (són les arrels cúbiques de -1, multiplicades per c)

$\Rightarrow \rho(B_J) = |c|$

Per tant, Jacobi convergent $\Leftrightarrow |c| < 1 \Leftrightarrow c \in (-1, +1)$

b) $c = -0.5 \Rightarrow \|B_J\|_\infty = 0.5$

Jacobi es $x^{k+1} = B_J x^k + D^{-1}b$. Usarem $\|x^k - x\|_\infty \leq \frac{\beta^k}{1-\beta} \|x^1 - x^0\|_\infty$ on $\beta = \|B_J\|_\infty = 0.5$

$x^0 = 0 \Rightarrow x^1 = D^{-1}b = b \Rightarrow \|x^1 - x^0\|_\infty = \|b\|_\infty = 3$

És suficient imposar $\frac{0.5^k}{1-0.5} \cdot 3 < 10^{-9} \Leftrightarrow 0.5^k < \frac{0.5}{3} 10^{-9} \Leftrightarrow k \geq \frac{-9 + \log_{10}(0.5) - \log_{10}(3)}{\log_{10}(0.5)}$

$\Rightarrow k=33$ iteracions seran suficients.

≈ 32.5

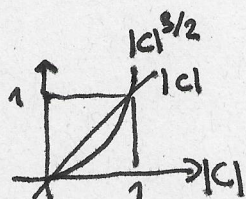
c) Gauss-Seidel: $x^{(k+1)} = -(D+L)^{-1} U x^{(k)} + (D+L)^{-1} b$

$B_1 = -(D+L)^{-1} U = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ c & 0 & 1 \end{pmatrix}^{-1} \begin{pmatrix} 0 & -c & 0 \\ 0 & 0 & -c \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -c & 0 \\ 0 & 0 & -c \\ 0 & c^2 & 0 \end{pmatrix} \Rightarrow$ pol. caracter. $p(\lambda) = (-\lambda)(\lambda^2 + c^3)$

Vap's: $p(\lambda) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} \lambda = 0 \\ \lambda^2 = -c^3 \end{cases} \Leftrightarrow \lambda = \pm \sqrt{-c^3}$
(reals, o complexos, depenent de c)

$\Rightarrow \text{Spec}(B_1) = \{0, \pm \sqrt{-c^3}\}$

$\rho(B_1) = |c|^{3/2}$

GS convergent $\Leftrightarrow |c|^{3/2} < 1 \Leftrightarrow c \in (-1, +1)$ (igual que Jacobi)

En el cas que \exists i GS convergexen $\Rightarrow |c| < 1 \Rightarrow |c|^{3/2} < |c| \Rightarrow$ GS més ràpid que Jacobi

d) SOR : $B_w = (I + wD^{-1}L)^{-1} [(1-w)I - wD^{-1}U] \stackrel{D=I}{=} (I + wL)^{-1} [(1-w)I - wU] \Rightarrow$

$$\Rightarrow B_w = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ cw & 0 & 1 \end{pmatrix}^{-1} \begin{pmatrix} 1-w & -cw & 0 \\ 0 & 1-w & -cw \\ 0 & 0 & 1-w \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1-w & -cw & 0 \\ 0 & 1-w & -cw \\ -cw(1-w) & c^2w^2 & 1-w \end{pmatrix} \equiv B_w$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ -cw & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Pol. caract. $p(\lambda) = (1-w-\lambda)^3 - c^3w^3(1-w) + c^3w^3(1-w-\lambda) = \boxed{(1-w-\lambda)^3 - c^3w^3\lambda \equiv p(\lambda)}$

Nota. Es comprova que, quan $w=1$, $\begin{cases} B_w \text{ és la de GS} \\ p(\lambda) \text{ és el de GS} \end{cases}$

Fent $c = -0.5 = -\frac{1}{2} \Rightarrow p(\lambda) = (1-w-\lambda)^3 + \frac{1}{8}w^3\lambda$

Quan $w=1$: $p(\lambda) = -\lambda^3 + \frac{1}{8}\lambda \Rightarrow \text{Vap's: } \begin{cases} \lambda=0 \\ \lambda^2 = \frac{1}{8} \end{cases} \Rightarrow \lambda = \pm \frac{1}{\sqrt{8}} \quad (3 \text{ vap's real diferents})$

Per continuïtat de les arrels respecte els coeficients,

$\forall w$ en un entorn de 1, hi hauna 3 vap's real diferents $\begin{cases} \lambda_1(w) \mid \lambda_1(1)=0 \\ \lambda_2(w) \mid \lambda_2(1)=\frac{1}{\sqrt{8}} \\ \lambda_3(w) \mid \lambda_3(1)=-\frac{1}{\sqrt{8}} \end{cases}$

Per a w suficientment pròxim a 1, serà $\rho(B_w) = \max\{|\lambda_2(w)|, |\lambda_3(w)|\}$

Cal veure que aquest valor és $> \rho(B_1) = \frac{1}{\sqrt{8}}$.

Seguin la indicació: calculeu $\lambda'_i(1)$.

Se sap $[1-w-\lambda(w)]^3 + \frac{1}{8}w^3\lambda(w) = 0 \quad \forall w \approx 1$

Derivant respecte w : $3[1-w-\lambda(w)]^2[-1-\lambda'(w)] + \frac{1}{8}[3w^2\lambda(w) + w^3\lambda'(w)] = 0$

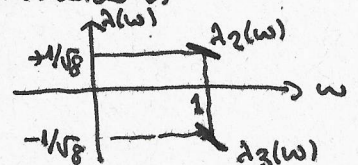
Fent $w=1$: $-3\lambda(1)^2[1+\lambda'(1)] + \frac{1}{8}[3\lambda(1) + \lambda'(1)] = 0 \Leftrightarrow -24\lambda(1)^2 - 24\lambda(1)^2\lambda'(1) + 3(1) + \lambda'(1) = 0$

$$\Rightarrow \lambda'(1) = \frac{3\lambda(1) - 24\lambda(1)^2}{24\lambda(1)^2 - 1}$$

Si $\lambda(1) = +\frac{1}{\sqrt{8}}$ llavors $\lambda'(1) = \frac{3/\sqrt{8} - 3}{3-1} \approx -0.97 < 0$

Si $\lambda(1) = -\frac{1}{\sqrt{8}}$ llavors $\lambda'(1) = \frac{-3/\sqrt{8} - 3}{3-1} \approx -2.03 < 0$

\Rightarrow La situació és

Per tant,

Si $w < 1, w \approx 1 \Rightarrow \lambda_2(w) > \lambda_2(1) = \frac{1}{\sqrt{8}}$

Si $w > 1, w \approx 1 \Rightarrow \lambda_3(w) < \lambda_3(1) = -\frac{1}{\sqrt{8}}$

$\Rightarrow \forall w \approx 1, w \neq 1 \quad \rho(B_w) > \rho(B_1) = \frac{1}{\sqrt{8}}$

tal com volíem demostrar

③ $A = (a_{ij})_{1 \leq i, j \leq 10}$ real, simètrica (\Rightarrow Vap's reals)

$a_{ii} = 1+2i$, $|a_{ij}| \leq 1/8 \forall j \neq i$ (\Rightarrow dists de Gerschgorin $\left\{ \begin{array}{l} \text{centre a distància } = 2 \\ \text{radi } \leq 1/8 \end{array} \right\} \Rightarrow$ No es pot assegurar de junctió)

$$\forall i, \forall \alpha > 0 \quad S_{i,\alpha} = \begin{pmatrix} 1 & & 0 \\ & \ddots & \\ 0 & & 1 \end{pmatrix} \leftarrow i$$

② $\forall i, B = S_{i,\alpha} A S_{i,\alpha}^{-1} = \left(\begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} \right) \leftarrow \text{fila } i: * \alpha$
 \uparrow
 columnes: $* (\frac{1}{\alpha})$

$D_{i-1}(B)$ té centre $1+2(i-1)$ i radi $\leq 8 \cdot \frac{1}{8} + 1 \cdot \frac{1}{8\alpha} = 1 + \frac{1}{8\alpha}$

$D_i(B)$ " $1+2i$ " $\leq 9 \cdot \frac{1}{8} = \frac{9}{8}$

$D_{i+1}(B)$ " $1+2(i+1)$ " $\leq 8 \cdot \frac{1}{8} + 1 \cdot \frac{1}{8\alpha} = 1 + \frac{1}{8\alpha}$

Volem $D_i \cap D_{i-1} = \emptyset$. És suficient $1+2(i-1) + 1 + \frac{1}{8\alpha} < 1+2i - \frac{9}{8} \Leftrightarrow \frac{9}{8} + \frac{1}{8\alpha} < 1$ mateixa condició

Volem $D_i \cap D_{i+1} = \emptyset$. És suficient $1+2i + \frac{9}{8} < 1+2(i+1) - 1 - \frac{1}{8\alpha} \Leftrightarrow \frac{9}{8} + \frac{1}{8\alpha} < 1$

\Rightarrow És suficient $\boxed{\frac{9}{8} + \frac{1}{8\alpha} < 1} \quad (*)$

Quan $\boxed{\alpha = 0.2 = 1/5} \Rightarrow \frac{9}{8} + \frac{1}{8\alpha} = \frac{9}{40} + \frac{5}{8} = \frac{9+25}{40} = \frac{34}{40} < 1 \Rightarrow \boxed{\text{Cert}}$

Notes:

1) En els casos $i=1$ o $i=n \rightarrow \exists!$ disc "veí" del D_i (en lloc de 2)

2) Per a veure que D_i és disjunt dels altres discs, cal mirar els hbs, i no només els "veïns".

Pero, si s'imposen les condicions, resulta que s'interseccionen més fàcilment.

Exemple: D_{i+2} té centre $1+2(i+2)$ i radi $\leq 8 \cdot \frac{1}{8} + 1 \cdot \frac{1}{8\alpha} = 1 + \frac{1}{8\alpha}$

Si volem $D_i \cap D_{i+2} = \emptyset$, és suficient $1+2i + \frac{9}{8} < 1+2(i+2) - 1 - \frac{1}{8\alpha} \Leftrightarrow$

$\Rightarrow \frac{9}{8} + \frac{1}{8\alpha} < 3 \quad \left(\begin{array}{l} \text{cert si} \\ (*) \text{ és cert} \end{array} \right)$

⑥ Separació dels valors propis de A usant ②

$\forall i$, per ② amb $\alpha = 0.2 \Rightarrow$ El disc $D_i(B)$ és disjunt de la resta de discs \Rightarrow
 $\Rightarrow D_i(B)$ conté un únic vap de B (\Rightarrow vap de A)

A més, com que A és sim. \Rightarrow vap's reals \Rightarrow volem intervals en el lloc de discs.

$D_i(B)$ està contingut en l'interval d'extrem $(1+2i) \mp \frac{9}{8} \stackrel{\alpha=0.2}{=} (1+2i) \mp 0.225$

$\Rightarrow \boxed{\exists \lambda_i \in [2i+0.775, 2i+1.225] \quad \forall i=1 \div 10}$

$\boxed{[\forall i=1 \div 10 : \text{centre } 1+2i; \text{radi } \leq 0.225 = \frac{9}{40}; \text{diàmetre } \leq \frac{9}{20}]}$

c) Potència. La raó asumpt. de converg. és $r = \left| \frac{2\text{on vap dominant}}{\text{vap dominant}} \right|^2 \leftarrow$ ja que A simètrica

Vap dominant: $\lambda_{10} \in [20.775, 21.225]$

2on dominant: $\lambda_9 \in [18.775, 19.225]$

$$\text{Llavors } r \begin{cases} \geq \left(\frac{18.775}{21.225} \right)^2 = \left(\frac{751}{849} \right)^2 \approx 0.88457^2 \approx \boxed{0.782464} \\ \leq \left(\frac{19.225}{20.775} \right)^2 = \left(\frac{769}{831} \right)^2 \approx 0.925391^2 \approx \boxed{0.856349} \end{cases}$$

d) Jacobi clàssic: $\begin{cases} A_0 = A \\ \forall k \geq 1 \quad A_k = J_k A_{k-1} J_k^T, \text{ on } J_k = \text{rotació que elimina l'element} \\ \text{no diagonal de mòdul màxim} \end{cases}$

Se sap que és convergent si, si $N(A) = \sqrt{\sum_i \sum_{j \neq i} a_{ij}^2}$ (norma-2 dels elem. no diagonals)

$$\text{Llavors } N(A_k)^2 \leq \left(1 - \frac{1}{\tilde{N}}\right)^k N(A_0)^2, \text{ on } \tilde{N} = \frac{n(n-1)}{2}$$

$$\text{Per tant, } N(A_k) \leq \left(1 - \frac{1}{\tilde{N}}\right)^{k/2} \cdot N(A_0)$$

$$\text{En aquest cas: } \left\{ \begin{array}{l} \tilde{N} = \frac{10 \cdot 9}{2} = 45 \Rightarrow 1 - \frac{1}{\tilde{N}} = 1 - \frac{1}{45} = \frac{44}{45} \\ N(A_0) \leq \sqrt{\frac{10 \cdot 9}{82}} = \sqrt{\frac{90}{64}} = \sqrt{\frac{45}{32}} \end{array} \right\} \Rightarrow N(A_k) \leq \left(\frac{44}{45}\right)^{k/2} \sqrt{\frac{45}{32}}$$

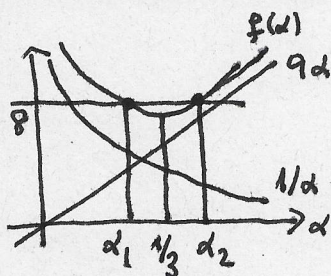
Si es vol $N(A_k) < 10^{-6}$, és suficient imposar $\left(\frac{44}{45}\right)^{k/2} \sqrt{\frac{45}{32}} < 10^{-6}$

$$\text{Prenent } \log_{10}: \underbrace{\frac{k}{2} \log\left(\frac{44}{45}\right)}_{< 0} + \frac{1}{2} \log\left(\frac{45}{32}\right) < -6$$

$$\text{Aïllant: } k \geq \frac{-12 - \log(45/32)}{\log(44/45)} \approx 1244.7 \Rightarrow \boxed{k = 1245}$$

e) i) Interval de valors de $d > 0$ | $D_i(B)$ és disjunt dels altres $D_j(B)$?

La condició suficient trobada a b) és $\frac{9d}{8} + \frac{1}{8d} < 1 \Leftrightarrow \underbrace{9d + \frac{1}{d}}_{f(d)} < 8 \quad (*)$

Estudiem $f(d)$ per a $d > 0$

$$\lim_{d \rightarrow \pm\infty} f(d) = +\infty$$

$$f'(d) = 9 - 1/d^2; \quad f''(d) = -2/d^3 < 0 \quad \forall d > 0$$

$$\text{Extrem: } 0 = f'(d) \Leftrightarrow d = 1/3, \text{ mínim de } f(d)$$

$$\therefore f(1/3) = 9 \cdot \frac{1}{3} + 3 = 6 < 8$$

$$\text{Resolem } f(d) = 8 \Rightarrow 9d + \frac{1}{d} = 8 \Rightarrow 9d^2 - 8d + 1 = 0 \Rightarrow d = \frac{8 \pm \sqrt{28}}{18} = \frac{4 \pm \sqrt{7}}{9} = \begin{matrix} d_1 \\ d_2 \end{matrix}$$

La condició (*) és equivalent a

$$d \in (d_1, d_2) \text{ on } \begin{aligned} d_1 &= \frac{4 - \sqrt{7}}{9} \approx 0.15047 \\ d_2 &= \frac{4 + \sqrt{7}}{9} \approx 0.73842 \end{aligned}$$